

Z Dziejów Prawa

Tom 11 (19), część 2

Aus der Geschichte des Rechts

Band 11 (19), Teil 2

From the History of the Law

Volume 11 (19), Part 2

Prace Naukowe

Uniwersytetu Śląskiego
w Katowicach
nr 3816

Z DZIEJÓW PRAWA

Tom 11 (19), część 2

pod redakcją
Mariana Mikołajczyka,
Wojciecha Organiściaka

Redaktor serii: Prawo
Andrzej Matan

Recenzenci/Reviewers
Piotr Fiedorczyk
Andrzej Gaca
Józef Koredczuk
Marian Malecki

Rada Naukowa/Scientific Board
Prof. Viktor Holubko (Львівський національний університет імені Івана Франка, Lwów, Ukraina)
Prof. Piotr Kołakowski (Akademia Pomorska w Słupsku, Polska)
Prof. Peter Mosný (Trnavská Univerzita, Słowacja)
Prof. Sanita Osipova (Latvijas Universitātē, Ryga, Łotwa)
Prof. Igor Paluš (Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Słowacja)

Komitet Redakcyjny/Editorial Committee
Tomasz Adameczyk
Józef Ciągwa
Andrzej Drogoń
Adam Lityński
Marian Mikolajczyk (przewodniczący/Chairman of the Editorial Committee)
Grzegorz Nancka
Wojciech Organiściak
Anna Stawarska-Rippel
Tomasz Szczygiel (sekretarz redakcji/Secretary of the Editorial Committee)

Informacje o wydawnictwie ciągłym i wcześniejszych tomach
www.zdziejowprawa.pl

Publikacja jest dostępna także w wersji internetowej:

Central and Eastern European Online Library
www.cceol.com

The Central European Journal of Social Sciences and Humanities
www.cejsh.icm.edu.pl

Spis rzeczy

Rozprawy i artykuły

KAROL CHYLKA: Wpływ religii rzymskiej na kształtowanie się prawa spadkowego wczesnej republiki	13
GRZEGORZ NANCKA: Kilka uwag o poglądach Marcelego Chlamtacza na regułę <i>bonae fidei possessor fructus <consumptos> suos facit</i>	29
VIKTORIYA SEMENOVA: Recepcje prawa rzymskiego w obrzędzie święceń kapłańskich	47
MARIAN MIKOŁAJCZYK: Franciszka Ksawerego Bohusza uwagi o prawie sądowym w podróżach po Europie poczynione	61
KAMIL KORN: Recht und Auslegung bei Bernhard Windscheid [Prawo i jego interpretacja w rozumieniu Bernharda Windscheida] . . .	103
ANDRZEJ DROGOŃ: Ustrój samorządny województwa śląskiego czy autonomia? Spór doktrynalny czy też różne instytucje ustrojowe? .	121
KONRAD GRACZYK: Ściganie sprawców kłamstwa katyńskiego w III Rzeczy	139
MONIKA NOWAKOWSKA: Historia federalizmu fiskalnego w Niemczech od kongresu wiedeńskiego w 1815 r. do zjednoczenia Niemiec w 1990 r.	149
SŁAWOMIR TKACZ: Teoria normy prawnej Szymona Rundsteina — założenia wyjściowe	167
ANNA STAWARSKA-RIPPEL, TOMASZ ADAMCZYK: Problem modelu apelacji w sprawach karnych w II Rzeczypospolitej w ujęciu porównawczym — historia czy współczesność?	187

ОЛЕГ ПРОСТИБОЖЕНКО: Идея общности имущества супругов: генезис и развитие в советском семейном праве [Idea małżeńskiej wspólnoty majątkowej: geneza i rozwój w sowieckim prawie rodzinnym]	219
ŠTEFAN SISKOVIČ: Dva pohľady na pojem samosprávy [Dwa spojrzenia na koncepcję samorządu]	241
KAMIL NIEWIŃSKI: Problem zastępstwa procesowego Skarbu Państwa w pierwszej dekadzie Polski Ludowej	255
TOMASZ SZCZYGIEŁ: Bolesław Bierut o prawie i jego podstawach ideologicznych w Polsce do 1952 r.	279
WERONIKA SZAFRAŃSKA: Vom Enumerationsprinzip zur Generalklausel in der Verwaltungsgerichtsbarkeit: Deutschland und Polen im Rechtsvergleich [Od klauzuli enumeracji do klauzuli generalnej sądownictwa administracyjnego: porównanie systemów prawnych Niemiec i Polski]	295
PIOTR FIEDORCZYK: Podręczniki prawnicze w ocenie Komisji Konsultacyjno-Naukowej przy Ministrze Sprawiedliwości. Z dziejów stalinizacji nauczania prawa w Polsce	317
[Dokument archiwalny]	325

Recenzje

<i>Maximilian Becker: „Mitsreiter im Volkstumskampf. Deutsche Justiz in den eingegliederten Ostgebieten 1939—1945”. München: De Gruyter Oldenburg, 2014, 352 s. (Konrad Graczyk)</i>	351
--	-----

Wspomnienia

Wojciech Organiściak (1961—2018) (Adam Lityński, Marian Mikołajczyk, Dariusz Nawrot i przyjaciele z Katedry Historii Prawa)	359
--	-----

Kronika

Kronika Katedry Historii Prawa za rok 2017 r. (Opracowali Tomasz Adamczyk, Grzegorz Nancka)	369
Publikacje pracowników Katedry Historii Prawa za rok 2017 (Opracował Tomasz Adamczyk)	373

Inhaltsverzeichnis

Abhandlungen und Artikel

KAROL CHYLKA: Der Einfluss von römischer Religion auf Gestaltung des Erbrechtes der frühen Römischen Republik	13
GRZEGORZ NANCKA: Einige Bemerkungen zu Ansichten von Marcelli Chlamtacz über die Regel <i>bonae fidei possessor fructus <consumptos> suos facit</i>	29
VIKTORIYA SEMENOVA: Die Rezeptionen römischen Rechtes in der Priesterweihezeremonie	47
MARIAN MIKOŁAJCZYK: Die von Franciszek Ksawery Bohusz während seiner Europareise gemachten Bemerkungen zum gerichtlichen Recht	61
KAMIL KORN: Recht und Auslegung bei Bernhard Windscheid . . .	103
ANDRZEJ DROGOŃ: Selbstständige politische Ordnung oder Autonomie der schlesischen Woiwodschaft? Doktrinärer Streit oder sei es verschiedene systempolitische Institutionen?	121
KONRAD GRACZYK: Die Verfolgung von den an der Lüge über die Massaker von Katyń schuldigen Tätern im Dritten Reich . . .	139
MONIKA NOWAKOWSKA: Die Geschichte des fiskalischen Föderalismus vom Wiener Kongress (1815) bis zur Wiedervereinigung Deutschlands im Jahre 1990	149
SŁAWOMIR TKACZ: Szymon Rundsteins Theorie der Rechtsnorm — Ausgangsvoraussetzungen	167

ANNA STAWARSKA-RIPPEL, TOMASZ ADAMCZYK: Vergleichende Studien zum Berufungsmodell in den Strafsachen der II. Republik Polen — Geschichte oder Gegenwart?	187
ОЛЕГ ПРОСТИБОЖЕНКО: Die Idee der ehelichen Gütergemeinschaft: Genese und Entwicklung im sowjetischen Familienrecht	219
ŠTEFAN SISKOVIČ: Zwei Betrachtungsweisen der Selbstverwaltungsidee	241
KAMIL NIEWIŃSKI: Das Problem der Prozessvertretung des Fiskus in der ersten Dekade der Volksrepublik Polen	255
TOMASZ SZCZYGIEL: Boleslaw Bierut zum Recht und dessen ideologischen Grundlagen in Polen bis 1952	279
WERONIKA SZAFRAŃSKA: Vom Enumerationsprinzip zur Generalklausel in der Verwaltungsgerichtsbarkeit: Deutschland und Polen im Rechtsvergleich	295
PIOTR FIEDORCZYK: Juristische Lehrwerke nach Bewertung der Beratungswissenschaftlicher Kommission des Justizministeriums. Aus der Geschichte der stalinistischen Rechtslehre in Polen	317
[Archivdokument]	325

Rezensionen

<i>Maximilian Becker: „Mitstreiter im Volkstumskampf. Deutsche Justiz in den eingegliederten Ostgebieten 1939—1945“. München: De Gruyter Oldenburg, 2014, S. 352 (Konrad Graczyk).</i>	351
--	-----

Erinnerungen

Wojciech Organiściak (1961—2018) (<i>Adam Lityński, Marian Mikołajczyk, Dariusz Nawrot und Freunde vom Lehrstuhl für Rechtsgeschichte</i>).	359
--	-----

Chronik

Chronik des Lehrstuhls für Rechtsgeschichte für das Jahr 2017 (Bearbeitet von <i>Tomasz Adamczyk, Grzegorz Nancka</i>)	369
Publikationen von wissenschaftlichen Mitarbeitern des Lehrstuhls für Rechtsgeschichte für das Jahr 2017 (Bearbeitet von <i>Tomasz Adamczyk</i>)	373

Table of Contents

Dissertations and Articles

KAROL CHYLKA: The Influence of Roman Religion on the Development of the Law of Succession during the Early Roman Republic	13
GRZEGORZ NANCKA: A Few Remarks on Marcelli Chlamtacz's Views on the Rule of <i>bonae fidei possessor fructus <consumptos> suos facit</i>	29
VIKTORIYA SEMENOVA: Receptions of Roman Law in the Rite of Ordination to the Priesthood	47
MARIAN MIKOŁAJCZYK: Franciszek Ksawery Bohusz's Remarks on Court Law Made during His Travels around Europe	61
KAMIL KORN: Law and Its Interpretation as Understood by Bernhard Windscheid	103
ANDRZEJ DROGOŃ: Silesian Voivodship — Self-Government or an Autonomy? A Doctrinal Dispute or Different Government Structures?	121
KONRAD GRACZYK: Prosecution of the Perpetrators of the Katyń Massacre Lie in the Third Reich	139
MONIKA NOWAKOWSKA: History of Fiscal Federalism in Germany from the Congress of Vienna in 1815 to the Reunification of Germany in 1990	149
SŁAWOMIR TKACZ: Szymon Rundstein's Theory of a Legal Norm — Preliminary Assumptions	167
ANNA STAWARSKA-RIPPEL, TOMASZ ADAMCZYK: The Model of Appeals in Criminal Cases in the Second Republic of Poland in a Comparative Approach — History or the Present?	187

ОЛЕГ ПРОСТИБОЖЕНКО: The Idea of Community Property: Genesis and Development in Soviet Family Law	219
ŠTEFAN SISKOVIČ: Two Views on the Concept of Self-Government	241
KAMIL NIEWIŃSKI: Legal Representation of the State Treasury in the First Decade of People’s Poland	255
TOMASZ SZCZYGIEŁ: Bolesław Bierut on Law and Its Ideological Foundations in Poland before 1952	279
WERONIKA SZAFRAŃSKA: From an Enumeration Clause to a General Clause of the Administrative Judiciary: A Comparison of German and Polish Legal Systems	295
PIOTR FIEDORCZYK: Legal Textbooks in the Assessment of the Scientific-Advisory Committee at the Office of Minister of Justice. From the History of Stalinization of Teaching Law in Poland	317
[Archival Document]	325

Reviews

<i>Maximilian Becker: „Mitstreiter im Volkstumskampf. Deutsche Justiz in den eingegliederten Ostgebieten 1939—1945”. München: De Gruyter Oldenburg, 2014, 352 p. (Konrad Graczyk)</i>	351
---	-----

In Memoriam

Wojciech Organiściak (1961—2018) (<i>Adam Lityński, Marian Mikołajczyk, Dariusz Nawrot, and Friends from the Department of the History of Law</i>)	359
---	-----

Chronicle

The Chronicle of the Department of the History of Law 2017 (Edited by <i>Tomasz Adamczyk, Grzegorz Nancka</i>)	369
Faculty Publications from the Department of the History of Law 2017 (Edited by <i>Tomasz Adamczyk</i>)	373

Na okładce: odznaka adwokacka (orzeł państwowy w wieńcu z liści dębowych i laurowych),
Polska ok. 1924 r., mosiądz — emalia, wym. 60×54 mm, jednostronna
— ze zbiorów **Muzeum Okręgowego w Zamościu** (MZ/31/M). Fot. **Henryk Szkutnik**

Redaktorzy

Marta Buczek

Oksana Malysa

Magdalena Podraza

Katarzyna Więckowska

Korektor

Lidia Szumigala

Łamanie

Alicja Załęcka

Copyright © 2018

by Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego

Wszelkie prawa zastrzeżone

ISSN 0208-6336

ISSN 1898-6986

(wersja drukowana)

ISSN 0208-6336

ISSN 2353-9879

(wersja elektroniczna)

Wydawca

Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego

ul. Bankowa 12B, 40-007 Katowice

www.wydawnictwo.us.edu.pl

e-mail: wydawus@us.edu.pl

Wydanie I. Nakład: 70 + 35 egz. + 25 nadb. Ark. druk. 23,5.

Ark. wyd. 28,0. Papier offset. kl. III, 90 g

Cena 30 zł (+ VAT)

Druk i oprawa: Volumina.pl Daniel Krzanowski

ul. Księcia Witolda 7–9, 71-063 Szczecin